ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Абдуллозода Наҷибулло Сайфулло дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагон бо истифода аз технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ», ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D010300 – Педагогика ва психология (6D010301 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот) пешниҳод шудааст

Диссертатсияи унвонҷӯ Абдуллозода Н. С. кори илмӣ-таҳқиқотии мукаммал буда, яке аз масъалаи мубрамро дар низоми маориф дар бар гирифта, аз ҷониби муаллиф дар сатҳи баланди назариявӣ ва амалӣ таҳия шудааст. Рисола ба дастовардҳои илми педагогикаи муосир дар ташаккули салоҳиятнокии хонандагон бо истифода аз технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ такя мекунад.

Асосҳои назариявӣ ва методологии таҳқиқот аз консепсияҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагон ва муносибати босалоҳият ба таълим, принсипи равишҳои методологӣ иборатанд.

Унвонҷӯ амсилаи ташаккули салоҳиятнокии хонандагонро таҳия, асоснок ва татбиқ кардааст. Натиҷаҳои назариявии омӯзиш ва муқаррароти методӣ барои хонандагоне, ки дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумӣ ба таълим фаро гирифта шудаанд саривақтӣ ва бисёр муҳим мебошад.

Як хусусияти муҳими диссертатсияро қайд кардан ба маврид аст, ки дар он пурзӯр кардани раванди иттилоотонии ҷомеа, ҷорӣ намудани низомҳои иттилоотӣ дар муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумӣ, ки барои соҳибкасб шудан дар фаъолияти минбаъда талаботи зиёд ба миён мегузорад, мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст ва аён аст, ки ҳоло бозори озоди меҳнат ба мутахассисони босалоҳият ва истифодабарандагони технологияҳои иттилоотӣ ниёз дорад. Ин аз хонандагон тақозо менамояд, ки дар фаъолияти оянда ҳамчун мутахассис аз технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ ба таври оқилона истифода бурда тавонанд ва барои рушд додани салоҳиятҳои коммуникативии худ пайваста талош намоянд.

Муаллиф дар рисола якчанд нуктаҳои хеле муҳимро ҷой додааст, ки дарҷ кардани онҳо бамаврид аст. Аз ҷумла:

1) дар шароити имрӯза салоҳияти касбӣ ба сифати омили воқеии рақобатпазирӣ баромад менамояд. Рақобатпазирӣ, қобилияти касбӣ, салоҳияти

касбӣ – сатҳи баланди доштани ин ё он фаъолият, низоми донишҳо, қобилият ва маҳорат, ташаккули ҷаҳонбинии дохилии шахсият: талаботҳо, муқарраротҳо, ангезаҳои фаъолият, тасаввурот оид ба худ ба ҳисоб меравад. Ташаккул ва инкишофи салоҳият ва салоҳиятнокӣ аз хусусиятҳои ҳавасмандӣ ва шахсиятии хонанда; ташхис ва таҳлили донишҳо, маҳорат, қобилият ва инчунин талаботҳову имконияти хонанда; мавриди истифода қарор додани корҳои мустақилона, корҳои лоиҳавӣ, шароити педагогӣ бо таъсири муҳити таълимӣ вобаста аст. Илова бар ин, салоҳият ва салоҳиятнокӣ натанҳо дар доираи раванди таълим дар муассисаҳои таълимӣ, балки зери таъсири арзишҳои оилавӣ, доираи муносибатҳои рафиқона, унсурҳои динӣ ва арзишу анъанаҳои фарҳангӣ ташаккул меёбанд;

2) дар тарҳи раванди ташаккули салоҳиятҳои хонандагон принсипҳои дидактикӣ муҳим мебошанд, зеро маҳз онҳо дар муайян намудани мазмуну мундариҷаи таълим, дар интихоби метод ва шаклҳои таълим таъсир мерасонанд. Имкониятҳои асосии дидактикии технологияҳои компютерӣ ба ҷанбаҳои зерин ворид карда мешаванд: амалисозии муколамаи интерактивӣ, иттилооти аёнии (визуалии) таълимӣ, амсиласозӣ, моделсозӣ ва зуҳуроти воқеӣ ва маҷозӣ (виртуалӣ), нигоҳдории миқдори зиёди иттилоот дар қолабҳои рақамӣ, худкорсозии ҷараёни фаъолияти ҳисоббарорӣ ва идораи раванди таълим. Дар ташаккули салоҳият ва салоҳитянокии хонандагон шартҳои муайяни дидактикӣ, ба монанди ба инобат гирифтани нақши пешбари донишҳои назариявӣ; ягонагии вазифаи таълимӣ, тарбиявӣ ва инкишофдиҳандаи таҳсилот; ҳавасмандкунӣ ва ангезиши муносибати мусбӣ ба таълим; мушкилот; пайваст намудани корҳои таълимии коллективӣ бо муносибатҳои инфиродӣ дар таълим нақши муҳим доранд.

Маврид ба зикр аст, ки рисолаи диссертатсионӣ дар ҳалли масъалаҳои марбут ба ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагони муассисаҳои таълимии таҳсилоти миёнаи умумӣ бо истифода аз технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ таҳқиқ ва таҳия гардида, хулосаҳои илмӣ ва далелҳои мушаххас руйи кор омадааст.

Ҳамчун хулоса таъкид месозем, ки автореферати диссертатсияи Абдуллозода Наҷибулло Сайфулло дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои асосии хонандагон бо истифода аз технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ» ба талаботи Низомномаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Тартиби додани

дараҷаҳои илмӣ ҷавобгӯ буда, муаллифи он – Абдуллозода Н. С. сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯйи ихтисоси 6D010300 – Педагогика ва психология (6D010301 – Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот) мебошад.

Номзади илмҳои педагогӣ,
директори МДТ «Гимназияи № 1
барои хонандагони болаёқати
шаҳри Душанбе» Нематуллозода М. М.

Маълумот барои тамос:
Нишонӣ: Ҷумҳурии Тоҷикистон, шаҳри Душанбе,
ноҳияи Сино, кӯчаи Ғаффор Мирзо, 6
Телефон: +992-37-233-28-11

15.07.2025

Имзои Нематуллозода Муродбек Музафарро тасдиқ мекунам.

Мудири бахши кадрҳо ва назорати
коргузории МДТ «Гимназияи № 1 барои
хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе» Изатов Ё.